

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**  
Laptulajdonos a **CORVIN**  
Lapkiadó Rt.

# DÉLI HIRLAP

A timiştorontali törvényes bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938)  
Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRE**  
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkezősség lapja

Német részről közlik, hogy kedden a kora reggeli órákban az utolsó német és olasz csapatokat is kivonták Szicília szigetéről. A Nemzetközi Sajtódudító berlini jelentése — melyet a Rador továbbít — kiemeli, hogy a július 10-i angol-amerikai partraszállás óta, közel hat héten keresztül sikerült ellenállniok a német-olasz csapatoknak a tulerőben lévő szövetséges szárazföldi, légi és tengeri haderőkkel szemben. Kiemeli a berlini jelentés azt is, hogy Sziciliából harckész hadsereg kelt át Calabriába s minden fegyverét, hadianyagát, készletét sikerült megőriznie.

### A quebeci értekezlet

A Fehér Házban elhangzott nyilatkozat megerősíti azt a hírt, hogy Roosevelt elnök — aki a múlt hét végén Hyde Parkban három napon át külön tanácskozott Churchill brit miniszterelnökkel — néhány napra Québecbe utazik, hogy megbeszéléseket folytasson a brit kormányfővel, valamint az angol és amerikai tengerészeti tőzskarával.

Amerikai forrásból származó jelentést ismert a német távirati iroda, mely szerint Churchill visszatért Québecbe és várja Roosevelt látogatását. Bizonyos hírekkel ellentétben, amerikai részről hangoztatják, hogy Hull, az USA külügyi államtitkára nem vesz részt a quebeci tárgyalásokon.

Quebeci hivatalos jelentést ismert a Rador, melyben Churchill cáfolja a neki tulajdonított kijelentést, hogy a háboru karácsonyra véget ér.

### Róma

Róma nyílt várossá való nyilvánításának élénk visszhangja van az olasz sajtóban. A hirmagyarázatok a Badoglio-kormány erre vonatkozó határozatát egyöntetűen azzal a szereppel hozzák összefüggésbe, melyet Róma a katolikus egyház életében betölt. A *Giornale d'Italia* kiemeli a pápa részvételét az örök város megkímélésére irányuló erőfeszítésekben. XII. Pius pápa azt az álláspontot vallja, hogy Rómában egyik hadviselő félnek sem szabad katonai célpontokat létesítenie, mert az egész városban szétszórtan száz és száz templom s több, a Vatikán fennhatósága alá tartozó épület is van, úgy hogy a katolikus és a polgári Róma oszthatatlan egységnek tekintendő. A pápa az olasz kormányval egyetértésben tett lépéseket Róma nyílt várossá való nyilvánítása érdekében s az erre vonatkozó határozatról minden külföldi kormányt értesítették.

A *Giornale d'Italia* emlékeztet arra, hogy Róma első ízben történt bombázása után az angolszász hatalmak kijelentették, hogy a fasiszta kormány vonakodott Rómát nyílt várossá deklarálni, amennyiben azonban erre vonatkozóan határozat történik, a szövetségesek részében fogják tartani azt. Rámutat az olasz lap arra is, hogy 1940 júniusában — a Párizs ellen irányuló első légitámadás után, — a francia kormány nyílt várossá nyilvánította Párizst s a német hadvezetőség ezt a határozatot tiszteletben tartotta.

Az *Italia* című római lap hangoztatja, hogy a Badoglio-kormány „számai vetett az egész földkerekség katolikusainak érzelmeivel és Rómát meg akarja kímélni az újabb csapásoktól. A hadviselésnek sohasem szabad a szellemi és erkölcsi elveket második helyre szorítania.“ A *Lavoro Italiano* című olasz lap szerint a San Lorenzo-templom pusztulása is bizonyítja, hogy nem lehet Rómára lecsapni a nélkül, hogy egyben

## Kedden a kora reggeli órákban az utolsó német és olasz csapatokat is kivonták Szicília szigetéről

### Churchill cáfolja azt a neki tulajdonított kijelentést, hogy a háboru karácsonyra véget ér

Róma: A pápa azt a felfogást vallja, hogy Rómában egyik hadviselő félnek sem szabad katonai célpontokat létesítenie — Berlin: Csatai magyar nonvedelmi miniszter megatogatta a német hadvezetőséget — Quebec: Eden és Hull a quebeci tanácskozások után Moszkvaba utazik

### Német hadsiker az Atlanti-óceánon

ne sujták a katolizmus és mindazt, amit az örök város képvisel. E súlyos veszély indokolja a kormány elhatározását. Ez jogában állot a Badoglio-kormánynak, de kötelessége is volt az egész világ katolikusaival szemben, — állapítja meg a *Lavoro Italiano*.

### Az Italia cikke

Az olasz lapok változatlanul az ellenállás szükségességéről mondanak. A *Giornale d'Italia* hangoztatja, hogy „autól, amit tesszünk, függ a jövő és egy evezredes kultúrának sorsa.“ A *Giornale del Popolo* így ír: „Az ellenség nem módosítja a maga álláspontját. Olaszország azonban semmiere kezdeményezést nem indít el.“ Különös nyomatékkal hangoztatja és indokolja az ellenállás szükségessége az *Italia* című lap, mely — mint a *Stefani* hivatalos olasz hírvivőnek jelentéséből kitünik, keserűen állapítja meg, hogy az angolszász hirmagyarázatok csak „olasz nemzeti területekről“ beszélnek; az ellenállás megszüntetése esetén csak ezt a földet tartanák tiszteletben. „Kizárják az olasz nemzeti terület fogalmából a gyarmatokat, — mégpedig nemcsak Abesszíniát, hanem Tripoliszt, sőt Albániát is. Az

angolszász elgondolásokkal szemben az olasz sajtó most Olaszországnak Albániával, az afrikai birtokokkal, a Dodekanézsszal és Abesszíniával való eszmei egységét domborítja ki, rámutatva arra, hogy az olasz befoglalás „évtizedes munkával tetje értékesekké“ Asmarat, Mogadisciót, Tripoliszt, Dernát, Bengházit. Azt a befolyást tehát, melyet a fasiszmus földközi-tengeri terjeszkedése révén az olasz politika kivívott, a Badoglio kormány nem hajlandó feladni. Erre valtozt az a hivatalos olasz nyilatkozat is, melyet a *Stefani* hozott nyilvánosságra, a minap s melyben kifejtették, hogy az olasz csapatok továbbra is megmaradnak a balkáni őrhelyeiken.

### Olaszország és Észak-Afrika

Igen tanulságos cikkben foglalkozik az olasz kérdéssel a párizsi *National Zeitung* minapi vezércikke. A svájci lap cikkirója rámutat arra, hogy a fasiszta rendszer a belpolitikai változásokért cserébe a hódítás. A földközi-tengeri terjeszkedés jelentős előnyeit ígérte az olasz népek. Ez a politika —

mely I. és III. Napoleon politikájához hasonlóan — a kufoni és katonai kibontakozásra épült, válságba jutott akkor, amikor Olaszország nem vette felgyelete alá egész Észak-Afrikát. A svájci lap itt kitér Németország francia politikájára, mely Pétain és Laval nyában bizonyos mértékben kiméltet és együttműködést sugalt az olaszokkal is. Itália egymagában egyébként sem rendelkezett oly nyomatékkel, hogy eldönthesse Észak-Afrika sorsát. Németország viszont nem bocsátotta döntő erőket e sajtóosan olasz ügy rendelkezésére, mert a nemzeti szocializmus vezetőit tudvaélvén a keleti lehetőségek vonzótták. Olaszországnak viszont életérdeke lett volna, hogy a tengelyi csapatai eljussanak Algírba, az Atlas-hegység lábához, Francia-Marokkóba, Casablancába, — írja a *National Zeitung*, majd rámutat arra, hogy 1942 őszén az angol-amerikai erők északafrikai partraszállása más kimeneteli lehetett volna, ha az olaszoknak sikerült volna az északafrikai partvidék a Földközi-tenger nyugati részének egész hosszában az atlanti-óceáni partokig birtokukba keríteniök.

(—r.)

### Jelentéseink a harcokokról

## A szicíliai német-olasz csapatokat visszavonták az olasz [élszigetre

Berlin. (Rador). A Nemzetközi Sajtódudító jelenti, hogy augusztus 17-én, kedden a kora reggeli órákban Szicília szigetéről, Európának erről az elfortolt állásáról az utolsó német és olasz csapatokat is

kivonták és minden hadianyaggal és készleteikkel együtt a kontinensre vitték át. A Szicíliai német csapatok egyik parancsnoka, Hube tábornok, a páncélos csapatok vezetője is elhagyta a szigetet.

ellenséges kereskedelmi hajót gyors német harci repülő bombákkal súlyosan eltaláltak.

A délolaszországi térség ellen intézett angolszász légi támadás során német vadászipilóták saját veszteség nélkül 13 négy motoros bombázót lelőttek. Ezzel német légharítási erők a Földközi-tengeren augusztus 13-tól 16-ig összesen 35 brit-amerikai repülőgépet semmisítettek meg.

Német gyorsnaszádok Szicília keleti partja előtt megtorpedóztak egy ellenséges rombolót. A Messinat-szorosban a német haditengerészet biztosító járműveit elsüllyesztettek egy brit gyorsnaszádot, egy tüzérségi gyorsnaszádot pedig a parzi tüzérség semmisített meg.

Ellenséges repülő nappali és éjjeli támadása a nyugati megszállott területek több helysége ellen, így Párizs külső negyedei ellen is, jelentős veszteségeket okozott a lakosság körében. Az eddigi jelentések szerint a heves légharcokban és a légharítás következtében 20 ellenséges repülőt lelőttek. Német repülőketelék az elmúlt éjszaka Anglia délkeleti partvidékén és a Temeze folyó torkolatának környékén nehéz súlyú bombákkal támadást hajtottak végre egyes célpontok ellen.

A jelentés közli továbbá: Öt hét óta állanak Szicíliaiban német csapatok és olasz hadosztályok néhány része négy-ötszörös ellenséges tulerővel szemben, kemény, elkeseredett harcban. Csapatunk hősie ellenállása következtében, a legnehezebb terep-

### Közel hat héten át tartott a német-olasz ellenállás Sziciliában

Berlin. (DNB). A Nemzetközi Sajtódudító jelentése rámutat arra, hogy Szicília szigetén a német-olasz csapatok közel hat héten keresztül ellenálltak a számbelileg hatalmas fölényben lévő angol-amerikai szárazföldi, légi és tengerészeti erőknek s ezzel a hadtörténelemben egyedülálló ozejekedet vittek végbe. Ellenétben azzal, ami Dunkerque-nél történt, ahol

az angolok minden fegyverüket és felszerelésüket elvesztették, a jelen műveletet, mely 14 nap óta folyamatban volt, oly sikeresen hajtották végre a német-olasz csapatok, hogy most Olaszország földjén egy harckész hadsereg áll rendelkezésre, minden páncélosával, ágyújával, valamennyi járművével, sértetlenül birtokolván minden gépfegyverét és szállító járművét.

### A német főhadiszállás legújabb jelentése

Berlin. A német vezéi főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harctéren, a miuzsi szakaszon az ellenség helyi támadásait visszautasították. A Donec közepes folyásánál, Izjum térségében a Szovjet heves tüzérségi előkészítés után erős gyalogsági és páncélos kötelékekkel megkezdte várt támadását. Valamennyi áttörési kísérletét meg-husították, emberben és anyagban súlyos veszteséget szenvedett a Szovjet.

A Bjelgorodtól délnyugatra való harci területen a szovjet csapatok helyi támadásokát intézték, amelyeket mindennél visszavertek.

Míg a szovjet csapatok Oreltől nyu-

gatra csak gyenge és hiábavaló támadásokat folytattak, addig Vjaszmától délre és délnyugatra, valamint Bjelytől délnyugatra és a Ladoga-tónál folytat-ták e os támadásaikat. A német csapatok kitartó ellenállásán ezek is meg-husultak. Összesen 283 ellenséges páncélost megsemmisítettek. A légi erő ellenséges csapatgyülekezéseket és csapatmozdulatokat támadott meg a közép-ső Donecnél és a Bjelgorodtól délnyugatra való térségben és elpusztított 9 szállítási vonatot. Augusztus 15-én és 16-án 9 saját gép elvesztése mellett 110 szovjet repülőgépet lelőttek.

Szicília vizein két közepes nagyságu

viszonyok között és trópusi hőségben emberfeletti teljesítményt végeztek, kényszerítették az ellenséget arra, hogy újból új erőket vessen a harcba, hogy emberben és anyagban való nagy veszteségeit pótolja. 14 nap óta a sziget tervszerű kiürítése folyamatban van. A csapataink után nyomuló ellenségnek az eháritó harcokban és ádáz ellentámadásokban a legsúlyosabb veszteségeket okoztuk. Az ellenségnek valamennyi kísérlete, hogy egymásután következő hullámokban történő légitámadásokkal vagy tengeri erők előretörésével csapatainkat az átkelési műveletekben megakadályozza és elvázza, sikertelen maradt. Ellenséges partra szálló erők a mi harci vonalunk mögött zseggemmisültek. A legerősebb ellenséges légi főtény ellenére sikerült, hogy a hatalmas étkelést művelő Katalánia tervszerűen végrehajtjuk, annyira hogy augusztus 17-én reggel 6 óráig valamennyi német és olasz csapat nélkül

legyereikkel, páncéjosokkal, ágyúikkal, szállító gépeikkel, valamint készleteikkel a messinai-szoroson át az olasz félszigetre került.

Azok között, akik a szigetet az utolsó napokig el volt Hube jábornok, a páncélosok parancsnoka, aki a szicíliai harcokat vezette. Ezt a hatalmas katonai és szervezési teljesítményt lehetővé tette a csapatok hősiessége, amelyek a szárazföldön minden áttörési kísérletet megakadályoztak, a hadijengerészet fáradságtalanul és hősiességgel az árkelestől oldalról támogatja és az erős védelem, amelyet a légi haderő vadászaival és légharóitól a Messinai-szoros fölé vonott. A vezetés és a csapatok olyan teljesítményt vittek véghez, ami a haditörténelemben maradandó marad mint valamely győztes támadó hadjárat, — fejeződik be a német hadijelentés.

**A keddi olasz hadijelentés a szicíliai utóvédkek heves harcáról számol be**

Róma. (Rador). Az 1179-es olasz hadijelentés:

A Messina előtti állásokban olasz és német utóvédkek rendkívül heves harcokat vívtak.

Siracusa kikötőjében olasz zuhanóbombázók felgyújtottak két kereskedelmi gőzöst. Egy másik nagy tonnantartalmú gőzöst egy torpedóvető repülőgép talált el a jóniszi partok közelében.

Ellenséges repülőgépek támadták Torino, Viterbo és Foggia városát. A

kár és az áldozatok számbavétele folyamatban van. Foggia környékén a német vadászrepülők 12 négymotoros bombázót lőttek le, míg további kettőt a légvédelmi ütegek semmisítettek meg. Torinóban 3 ellenséges gépet a légvédelmi tüzérség, míg másik három az olasz vadászrepülők lőttek le. Az angolszász repülők által Salerno és Reggio di Calabria ellen intézett támadások csak kisebb károkat és néhány áldozatot okoztak.

Az olasz hajókaraván elleni sikertel-

len támadásoknál 5 ellenséges gép a tengerbe zuhant, közülük négyet a kísérő hajók lövegei pusztítottak el, míg az ötödiket egy olasz felderítő repülőgép lőtte le.

**A MAGYAR HONVÉDELMI MINISZTER LÁTOGATÁSA A NÉMET HADVEZETŐSÉGNÉL**

Berlin. (Europapress). Csafay Lajos vezérrezdes, magyar honvédelmi miniszter hétfőn Berlinbe érkezett. Csafay vezérrezdes a német hadvezetőség meglátogatására utazik a vezéri főhadiszállásra.

**HAJÓSÜLLYESZTÉSEK AZ ATLANTI-ÓCEÁNON**

Berlin. Alig múlt el 24 óra a német torpedóvető repülőgépeknek legutóbbi eléri nagy sikere óta, amikor Gibraltár közelében egy ellenséges hajókaraván 32 hajóját eltalálták, most német távbombázók az Atlanti-óceánon újabb sikert arattak. Augusztus 15-én este német távbombázó gépek az Atlanti-óceánon, körülbelül 400 kilométernyire Lisszabontól, megtámadták egy déli irányban haladó és 50 kereskedelmi hajóból álló ellenséges hajókaravánt, amelynek utját egy cirkáló, 3 romboló és 6 órhajó biztosította. Az eddigi jelentések szerint az erős légvédelem ellenére sikerült 3 kereskedelmi hajót 25.000 tonna árutalonnal elszállítani, 2 nagyobb kereskedelmi hajó 21.000 tonnával olyan súlyosan megrongálódott, hogy utját nem folytathatta, ezenkívül 2 hajón, amely 15.000 tonnantartalmú volt, tűz keletkezett, mindkét hajó oldalra dőlt. A német repülőgépek veszteség nélkül tértek vissza utjukról.

**A politikai arcvonal**

**Eden és Hull a quebeci értekezlet után Szovjetországba utazik**

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Londoni távirati értesülés szerint a Daily Herald című angol lap úgy tudja, hogy Eden brit külügyminiszter és Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere a quebeci értekezlet befejezése után, megbeszélések céljából, Moszkvába utazik. A lap megjegyzi, hogy erre vonatkozóan Churchill miniszterelnök Roosevelt elnökkel Hyde Parkban már megegyeztetett.

**TÖRÖK VÉLEMÉNY CHURCHILL VAGY EDEN OROSZORSZÁGI LÁTOGATÁSARÓL**

Isztanbul. (CTP). A török közvélemény és a politikai köröket életlen foglalkoztatja az orosz Tass-irodának az a közleménye, hogy Sztalin a quebeci értekezletre nem kapott meghívást. Sadak képviselő az Aksam című lapban a Tass-közleményt, beszédnek mondja. Figyelemreméltó, — írja, — hogy olyan kényes időpontban, mint a minő a mai, ilyen megállapítást ennyire tisztán szögeznek le. A Szovjetunió ezzel a közleménnyel azt is kijelentette, hogy ezek az angolszász megbeszélések egyáltalában nem érdeklik. Ez az eset — állapítja meg a török képviselő — éppen abban a pillanatban történik, amikor a szövetségeseknek a hadviselésben való egyetértésére a legnagyobb szükség volna és éppen azért ez általános csodálkozást kelt. A Tass-közlemény, Sadak véleménye szerint, a kanadai értekezlettel kapcsolatosan szűkössé teszi majd Churchill vagy Eden oroszországi utazását. Csak azután lehet majd látni, hogy a szövetségesek között a hadviselés és az általános politika tekintetében milyen mértékben van meg az egyetértés, — végzi be cikkét a török képviselő.

**A POLITIKAI FOGLYOK SZABADONBOCSÁTÁSÁNAK MEGGYORSÍTÁSA ITÁLIÁBAN**

Róma. (Rador). A Stefani hírugynökség jelenti: A kormányfő utasítása értelmében az olasz igazságügyi miniszter, egyetértésben a belügyminiszterrel, intézkedéseket tett a politikai foglyok szabadonbocsátásának meggyorsítására. Ez intézkedések eredményeként a politikai foglyok szabadonbocsátása a legrövidebb időn belül megtörténik.

**A NORVÉG TISZTEK TÖBBE NEM MENTESEK A HADIFOGSÁG ALÓL**

Oslo. (DNB). A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: Norvégia megszállása után a norvég tisztelt kegyelmi ténylekét feloldották a hadifogság alól. Ezt a rendezést most megszünt-

**Churchill nem jósolta Karácsony előtti a háború befejezését**

Buenos Aires. (Rador). A Stefani ügynökség jelenti: Quebeci hivatalos jelentés szerint Churchill brit miniszterelnök megcáfolta azt a több lap részről neki tulajdonított nyilatkozatot, mely szerint a háború karácsony előtt véget érhet.

**Az angolszászok kizárják az olasz nemzeti terület fogalmából a gyarmatokat — írja az Italia**

Róma. A Stefani hivatalos olasz hírugynökség jelenti: Az Italia című olasz lap „Nemzeti terület” címmel vezércikket közöl, amelyben a többi között a következőket mondja:

— Az angolszászok abban a konok törekvésben, hogy gyengítsék az olasz arcvonal ellenállását és előidézzék a feltétlen megadást, főleg arra hivatkoznak, hogy sem Anglia, sem az Egyesült Államok nem akarja érinteni Olaszország területi sérthetlenségét, hanem híven az Atlanti Charta betűjéhez és szelleméhez, tiszteletben kívánják tartani nemzeti területét.

— Látszólag a formula világos és tiszta, — folytatja az Italia — de a valóságban érdekeinkre veszedelmes kétértelműségre támaszkodik, mert főleg az angolszász hirmagyarázatokból kiténik, hogy a Csatornán és az Óceánon túl furcsa fogalmak vannak az „olasz nemzeti terület” jelentéséről. Olyan fogalmak, amelyek egyáltalában nem egyeztethetők össze a mi nemzeti méltóságunkkal és életérdekeinkkel, kizárják ugyanis nemzeti területünk fogalmából a gyarmatokat, mégpedig nem csupán a legutóbb szerzett Etiópiát, hanem azokat az afrikai területeket is, amelyeket évtizedes munkával tettünk értékesekké, így Asmarát, Mogadisciót, Tripoliszt, Dernát, Benghazit, mintha ezeket a városokat nem mi teremtetjük volna. A Dodekaneszos sem lenne többé gyakorlatilag véne nemzeti területünk, így Rhodosz sem amelyet mi tettünk virágzó szigetté. Magától értetődik,

tették, mert több tiszt megszökött és Németország ellen vállalt katonai szolgálatot vagy törvénytelenséget fejt ki. Nem vonatkozik ez a megszorítás a tartalékos tisztekre — akik nem végeztek tiszt iskolát, — és azokra sem, akik Norvégia új rendjének megalapozásában közreműködnek.

**Ankara. (TP). A sikhin volt moszkvai török nagykövet, a török külügyminisztérium vezértitkárává neveztek ki. Ankarába érkezik és onnan Isztanbulba utazik, hogy Menemencoglu török külügyminiszterrel találkozzék.**

Hogy ekként tagadják albániai birtoklásukat is. Ez az ország, amely sem jöletet, sem szabadságot nem ismert, mindezeket csakis az Olaszországgal való egyesítés útján ismerte meg. Az angolszászok azonban, hogy Olaszországot a Balkánról eltávolítsák, Albániát visszavetnék helyzetébe, amelyből mi ragadtunk ki. De — ami még rosszabb — későbbre vonják keleti határaink olasz-ságát, olasz kisebbségalkta vidékekről beszélnek, amelyeken a szlávok a többség, amikor mi az első világháborúban 600.000 emberünket áldoztuk, hogy testvéreinket felszabadítsuk és védhető határokat szerezzünk, amelyet maga a természet irt elő. Hogyan tekinthetnek az olaszok ezeket a területeket nemzeti területek:ől idegenek? Nem volna ez öngyilkossággal egyenlő? Ezekhez járulnak Attileanak bizonyos célzásai arról, hogy egyes olasz helyek hadászati jelentőségük és az egyesült nemzeteknek azokra szükségük van. Ezek a célzások hatálytalanítják az Atlanti Charta minden pontját a területi sérthetlenség dolgában és bizonyítják, hogy lehetetlen ellenségeink szempontjait összeegyeztetni feltétlen nemzeti szükségleteinkkel, amelyekről egész jövőnk függ. Ime, miért verekszik tovább az egész olasz nép teljes erélyével. És fog harcolni mindaddig, amíg az ellenségek ilyen erkölcsileg és anyagilag véres békét akarnak rákényszeríteni, amely nem volna béke, hanem új viszály forrása, — fejezi be cikkét az olasz lap.

**Csütörtökön befejeződik az iparosok országos összeírása**

Bucuresti. Az iparosok országos összeírásával kapcsolatban — mint a Rador jelenti — a munkaiügyi minisztérium közli, hogy azok a gyárak, amelyek tiznél több iparossal dolgoznak, bizzanak meg egy tisztviselőt, aki a munkakamarától átveszi az összeíráshoz szükséges nyomtatványokat és kiállításához az utasításokat.

A jelentkezés alkalmával elismervényt állítanak ki, amely ellenőrzés alkalmával felmutatandó. A munkaiügyi minisztérium közleménye hangsúlyozza, hogy a zsidó iparosok is kötelesek jelentkezni az összeírásakor.

Az összeírási munkálatnak augusztus 19-ig be kell fejeződnie. Az ország valamennyi munkakamarája ilyen értelemben kapott utasítást.



**A FULDAI ÉRTEKEZLET. (Berlin.)**

A németországi katolikus püspöki kar Fuldában, Szent Bonifác sirjánál értekezletre jöttek össze, amelyen 26 hivatalos tag jelent meg. A három napos értekezlet elején felolvassák a pápa üzenetét, amelynek tartalma még nem vált ismeretessé. Tájékozott körök szerint az értekezlet egyik főtárgya: a légi háború és annak kihatásai. (Rador.)

**KORMÁNYVALÁSÁG KOLUMBIÁBAN. (Buenos Aires.)**

Kolumbia dél-amerikai köztársaság kormánya lemondott. Lopez államelnök a lemondást elfogadta. A kormány visszalépésének politikai hátteréről nem közöltek semmit. (Stefani.)

**KIFEMELIK AZ ELSÜLLYESZTETT FRANCIA HADIHAJÓKAT. (Párizs.)**

Az olaszok a touloni hadikikötőt ugyancsak légmentesen elzárták, hogy az olasz szakmérnökök zavartalanul dolgozhassanak a francia tengerezek által elsüllyesztett francia hadihajók kimentésén. Két hadihajót már sikerült kimenteni és nyílt tengerre vonatni. Ez a két hajó már utban van Olaszország felé.

**NAGY KÁROKAT OKOZOTT A YANGCSE FOLYÓ ÁRADÁSA. (Nanking.)**

Az állandó heves viharok és esőzések, amelyek a Yangcse folyó völgyében tomboltak, hatalmas károkat okoztak. A kevés idő előtt lezajlott hajalmas tájfun, mely után óriási felhőszakadások következtek, szombaton újabb ciklon következett. Ez csupán Nanking városában több millió kínai dollár kárt okozott. A rizsföldek is nagy károkat szenvedtek. A Yangcse folyó szintje azóta esett, ugyanolyan a további árvízveszély elmúlt. (DNB.)

**JAPÁN ADOMÁNY A RÓMAI BOMBÁZÁS ÁLDOZATAINAK. (Róma.)**

Shirkusu Hidaka kvirinál japán nagykövet felkereste Róma kormányzóját és átnyújtott neki 50.000 lírát, kérve, hogy az összeget a bombatámadás áldozatainak megsegítésére fordítsák. (Rador.)

**PALESZTINA AMERIKAI FENNHATÓSÁG ALATT? (Ankara.)**

Jeruzsálemből jelentik: A cionisták olyan híreket terjesztenek, amelyek szerint London és Washington között tárgyalások folynak abban az irányban, hogy a Palesztina feletti fennhatóságot átadják az Egyesült Államoknak. Ezek a hírek heves ellenhatást váltottak ki mohamedán körökben. Arab politikai körökben tudják, hogy élénk megbeszélések folynak a cionisták vezetői és a washingtoni kormány között a palesztinai problémának a zsidóság számára kedvező gyors elintézésére. (Stefani.)

## Moszkva és London erőpróbája a jugoszláv kormányválság hátterében

— A Hrvatski Narod cikksorozata —

Rendkívül érdekes cikksorozatot kezdett nemrég a zágrábi félhivatalos Hrvatski Narod című horvát lap, amely leleplező cikkeket közöl a szerbiai Fekete Kéz (Crna Ruka) szervezet működéséről. Az olvasóközönség előtt arról is ismeretes ez a szerb tisztviselőket, hogy a Crna Ruka tagjai követelték el 1903-ban a gyilkos merényletet Obrénovic Sándor szerb király és Draga királyné ellen. Ugyancsak a Fekete Kéz ültetett trónra a Karagyorgyevics-Petrovics dinasztiát is, de miután néhai Sándor király 1917-ben ellene fordult és a Fekete Kéz vezérért és megalapítójáért, Dimitrijevic Apisz Dragomir ezredast azzal a váddal, hogy merényletet szervezett ellen, kivégeztette több társával a Fekete Kéz bosszút esküdött a dinasztia ellen. A horvát lapok szerint 1914-et is a Fekete Kéz szervezte meg, 1941-ben pedig a Fekete Kéz tagjai csinálták meg a belgrádi puccsot, amely elűztette a délszláv államot.

A horvát lap ezután ezt írja:

— Szimovics kormányába Jovanovicson kívül beléptek a Fekete Kéz egyes tagjai is. Valamennyien tényleges, működő tagjai voltak a Fekete Kéznek még az első világháború idején is, míg a kormány többi tagjai azok közül a politikai-sok közül kerültek ki, akiket az elmúlt huszonhárom év alatt a Fekete Kéz pártolt. A Fekete Kéznek egyetlen kimonótj ellenfele nem került be a puccskormányba, de voltak a kormányban olyanok is, akik a Fehér Kéz szervezettel működtek együtt az elmúlt két évtizedben.

— Szimovics kormányával szemben Moszkva bizonyos bizalommal volt, ami Bozsic Szimics moszkvai jugoszláv követnek az érdeme, aki maga is egyik meg alapítója volt a Fekete Kéznek, mindenkor orosz orientációt hirdetett és az 1917. évi szaloniki per után soha sem tért vissza Szerbiába. Akkor őt is halálra ítélték, de megkegyelmeztek neki.

A Hrvatski Narod ezután azt írja, hogy a jugoszláv csetnikek és partizánok mindaddig együttműködtek, amíg a jugoszláv kormány elnöke Szimovics Dusan tabornok volt és a kormányban szerepeltek a Fekete Kéz tagjai is. Moszkva a közben meghagyta, hogy a jugoszláv felkelők szövetségük a csetniket és a partizánok táborára s ez utóbbit támogatja. Moszkva erősen állást foglalt Mihajlovics Dráza ellen. Szimovics után dr. Jovanovic Szlobodan követtezett s bár közel állt a Fekete Kézhez, Moszkva benne sem bízott meg — írja a zágrábi lap. Moszkva a Jovanovic kormányt válságba sodorta és követelte Mihajlovics tábornok elváltatását. Jovanovic ment, Mihajlovics azonban — maradt!

— Három kísérlet után, ami tíz napig tartott, végül is az óradikális Trifunovic Misának sikerült megalakítani a kormányt. Ugy látszik, a kormányalakítási nehézségeknek sokkal nagyobb jelentőségük van, mint az első pillanatban látni lehet. Ugy látszik a döntő szerepet nem az egyes szerb pártok közti viszony játssza, hanem a két titkos szervezet, a Fekete Kéz és a Fehér Kéz kulisszák mögötti harca.

— Ebben az esetben az első világháborúban már megkezdődött harc újult ki a két szervezet között. A szerb emigráció között vad harc dúl Londonban a Fekete vagy a Fehér Kéz hovatartozandóságáért, de tudni kell — írja a lap — hogy a Fekete Kéz ma nincs oly súlyos helyzetben, mint az első világháború idején, különösen 1917-ben volt. A Fekete Kéz tagjai ma a kormányban szerepelnek és befolyást gyakorolnak a kormány működésére.

— Mint ismeretes — folytatja cikkét a zágrábi lap — a Fekete Kéz ellen rendezett szaloniki per Sándor régens műve volt, akinek az életben hagyott ítéletek sohasem jutták megcsócsátani, hogy elutasította a halálra ítélték kegyelmi ké-

# ISKOLÁINK SZÍNE ELŐTT

## 557 növendék végzett eddig a Iernut-Radnói gazdasági iskolában

Nagy József cikksorozata

Iernut-Radnót. Megérkeztünk és a kőkapon átjutva járjuk az ódonfalú, de korszerűen átalakított és az iskola céljainak tökéletesen megfelelő kastély termetét, folyosóit, ahová T a t á r János igazgatón kívül Molnár Mihály szaktanár is elkísér. Milyen nagy ólog az, hogy az iskolavezetői azokat a régi köveket, amiket a századokon keresztül ismétlődő javítások eltakaráltak, elfedtek, most mind napfényre hozták és a kastélyból az építő fejedelem-korabeli kö-

### karácsonykor lesz új burgonya!

A titok is kiderült hamarosan, mert egy nyomunkban járó gazda-diák elmondja: — Harminc-nyegen centi mély árkot ástunk, oszán teszünk egy sor ptyókát (így mondta: oszán és ptyóka és milyen jól mondta!) rá trágyával vegyített kevést fődét, oszán megint egy sor ptyókát, rá trágyasfödét, megint egy sor

### A gyümölcsfa nevelése terén

arra a gyakorlati megállapításra jutottunk — veszi át a szót Molnár Mihály tanár, hogy a magas törzsű gyümölcsfa ezen a vidéken egyáltalában nem válik be, aminek vagy az éghajlat, vagy még inkább a talaj kémiai összetétele és rétegeztsége az oka. Eppen ezért az iskola még a múlt év tavaszán törpe- és középtörpe törzsű gyümölcsfáknak az alapjaival kezdte meg kísérleteit, ami a jelentkező jelek szerint — eredményre fog vezetni.

A paradicsom termelése terén a megjelent kísérletek eredményeképpen határozottan leszögezhetjük, hogy a műtrá-

### kényesek, mint a kisasszonyok,

raponta kell őket fésülni s a husuk nem jó. Ezeknek a belga nyulaknak nemcsak a husuk jó, nemcsak rendkívül szaporak, hanem a prémjük is színe csinosillászerű és igen jó áron adható el. A sz. mszédos óltan egy 240 kilos york liheg és jelentkezik jöttünkre vakarásra. Önként adózik az önellátás kérdése, annál is inkább, mert közben visszatérünk az épületbe, a konyhát is megnézzük. (Nyáron nem fával, hanem petróleummal fűtenek a ha-

### az önellátás mezejére lépve,

az egy búzán kívül minden magunk termelünk. Bőven lesz burgonyánk, garmadával kerül pincénkbe a sokféle zöldség, 7 darab sertés hizik zsirnak, szalonnának. Baromfityénységünk biztosítja a tojást, a háziinyútenyésztés pedig hetenként legalább kétszer finom nyulhúst ad az asztalra. Kender és len idei termelésünkől házilag abroszokat, törölköket, lepedőket és zsákokat fogunk készíteni. A három szímenzáli tehenünk pedig a szükséges tej-mennyiségről fog gondoskodni, hogy a jó étvágyu gazdalfajknak reggelire egy félliter tej pontosan kijárjon.

Letelepítettünk a kastély gyönyörű sarkozójában. Keresztet látok a falon.

ablak-könyöklökre támaszkodhatik az, aki itt gyönyörködhet, ebben a marosparti kastély-iskola körül alakult csodaszép erdélyi képből. Már itt járunk a minta-kérből és amikor az iskola kísérleteiről érdeklődöm, Molnár tanár elmondja, hogy különféle táblákat állítottak fel, ahol műtrágyával és meszeléssel folynak a kísérletek. Friss hajtású burgonya-sorokat látok a kertben. Kérdésemre azt a felvilágosítást kapom, hogy ebből

pityókát, rá megint trágyasfödét. Ezt minden évben július 15-ig meg kell csinálni. Allandóan öntözni kell, és amikor beáll a fagy, trágyás szalmával kell betakarni. — Ime a titok, tessék utánacsinálni jövőre, és akkor karácsonykor ehetjük az új ptyókát!

gyúval kezelt palánták fejlődése, ellenálló képessége, valamint remélhető termése jóval felülmúlja a hasonló felteletek, de műtrágya nélkül művelt paradicsomfőzseket...

Megnézzük a pompásan felszerelt műhelyeket, ahol a fiúk mindent meg tanulhatnak, amit egy gazdaságban házilag is meg kell, vagy meg lehet javítani, és az igazgató, aki mint állatorvos is kiváló szakember, bemutatja az iskola folyó év őszén kezdődő belga nyul tenyésztésére épített „összkomfortos” ketrecekét (ugyancsak házilag készítették). „Mert ezek a belga nyulak sokkal gazdaságosabbak, mint az angora nyulak, amelyek

talmas rakot, kályhában, mert ez sokkal gazdaságosabb.

— A mai nehéz viszonyok között — mondja az igazgató — bizony nehéz egy internátus fenntartása és ellátása. Azokból a csekély ellátási díjakból, amiket növendékeink fizetnek, alig lehetne 3 szor napjában bőséges, tápláló ételt adni egy kis uzsonnával együtt. De segíts magdon, az Isten is segít elve alapján

### Kérdés fogamzik:

— Hogyan kapcsolódik be az iskola munkájába az egyetemes katolikus egyház?

— Iskolánk nagy súlyt vet a vallásos élet ápolására, ígyvesszük a rendszer napi imák elvégzésére, a kisse alkérgesedett fiatal lelkeket kisimítani. Kegyes főpásztorunk e siker biztosítása és a vallásos élet elmélyítése érdekében minden év tavaszán 3-4 napos lelki gyakorlatot rendel el egy arra kijelölt lelkész vezetésével. Célunk, hogy a falunknak

### vallásos újakat küldjünk haza,

akik majd papjuknak a falu vezetésében készséggel segítségére állanak. A refor-

mátus fiaink nevelését természetesen Fejér Pál iernuti-radnói esperes végzi, ezek a fiúk mindig a faluban lévő ősi templomukba járnak istentisztelekre.

— Milyen vidékről látogadják a „ruk az iskolát? — kérdezem.

— Iskolánkat 1940 őszéig a Székely föld, a dévai csángótelep, Arad környéke, valamint a Bánság népes magyar községeknek gazdalfjai látogatták, de voltak Moldovából is. Jelenleg Dél-Erdély minden részéből vannak jelentkezők, de a leg többet most is a Bánságból reméltünk.

— Milyen hatásai figyelhetőek meg az iskolának?

— Növendékeink, szerzett szakképzettségüknek saját gazdaságukban való értékesítése mellett, a falu szellemi és erkölcsi emelésében is nem remélt szerepet töltenek be, amiről nagy megelégedéssel győződött meg a Bánság egyik nagy községeknek szervezeti elnöke, amikor boldogan mesélte el, hogy a gazdasági iskolánkban járó gazdalfjaink szabadsági idejük alatt, az otthon maradt ifjakra magaviseletükkel és példaadó magatartásukkal eddig nem remélt hatást gyakorolnak. Az iskola megnyitása, vagyis 1934 óta, beszámítva az 1942-1943 tanévet is.

### összesen 557 növendék végzett,

akik közül római katolikus 423, református 134 volt. Vallási nézeteltéréseiről soha szó nem esett.

— Milyen terveket sző az igazgató a jövőre? — kérdezem, amikor szállásomra, Fejér esperes fenyvessel ölelkező parókijára kísér az igazgató.

— A mai időkben szinte lehetetlen a jövő terveiről beszélni, de azért többször felvetődött az az eszme, hogy ha valamikor nyugvópontra jutnánk és a szükséges anyagokat biztosíthatnánk, — a jelenlegi iskolát gazdasági gimnáziumná alakítanánk át, esetleg egy női gazdasági képzővel kapcsolatban. De ki láthat a jövőbe!

Lassan megérkezik a csillagos éjtszaka. Házigazdámnal, Fejér Pál esperessel itt ülünk a parókia fenyvésében, s ezen a helyen, ahol minden inkább mult, min jelen, ahol az erdélyi rendek nem kevesebb, mint tizenöt országgyűlést tartottak, nem is a jövőről, de erről a multról beszélgetünk, amelyben itt Iernut-Radnót Erdély minden fejedelme megfordult, lakott az ősi kastélyban és bizonyára idejárt istentiszteletre is az országos gondok között. És van ebben valami örök, valami folytonos — a történelmi lavinaindulásokkor — fel-felvilanó figyelemztetés: az országos gondok között — Istenhez kell eljutni!

relmét és soha sem engedte meg a szaloniki per újrafelvételét. Ezért a Fekete Kéz tagjai a dinasztia ellenfelei voltak, (bár a dinasztia maguk emelték trónra) és a republikánus berendezés felé hajlottak. A világháború után a Fekete Kéz tagjai csak most tudnak elsősorban a kormányra jüni és a nagyszerű politika szelében befolyást gyakorolni a politika irányítására. Ez aggasztja II. Péter királyt, aki most trónját félti a Fekete Kéz szervezettől.

A továbbiakban a Hrvatski Narod rámutat arra, hogy Péter jugoszláv király egy görög hercegnőt akar feleségül venni, hogy a kiválasztott hölgy ismeri nagy összekötetési révén is biztosítsa maga számára a jugoszláv királyi trónt.

Trifunovic kormányáról — mely azóta már átadta helyét a Purics-kormányának — a zágrábi lap azt írja, hogy megalakulása napján már válságba került. Banyan Jovan, aki Sándor király halála után kormányzóhelyettes volt, kilépett a kormányból azzal az indoklással, hogy nézete szerint ez a kormány sem képes visszailleszteni Jugoszlávia nemzeti egységét. A lap ezután dr. Gavrilovic Milán miniszterrel, aki Jugoszlávia első moszkvai követe volt, azt írja, hogy „sötét szerepet” játszik. Ő is a Fekete Kéz tagja volt, azonban onnan kitessékelték, de ez ugy látszik csak látszólagos volt, hogy ilyen uton még jobban hasznára válhassék a szervezetnek.

A Hrvatski Narod szerint a kommu-

nistak nem voltak megelégedve a Trifunovic-kormány összetételével, mert abban mindössze egy biztos hívük volt: dr. Gavrilovic Milán, míg Mihajlovics Dráza főbarnag, akit Moszkva ellenfelek tart, továbbra s a kormányban maradt, amivel London azt üzent Moszkvának, hogy Mihajlovics csetnikek saját kaponságának tartja. Így tehát bizonyosra vehető, hogy Moszkva további nyomást fog gyakorolni Londonra annak érdekében, hogy a jugoszláv emigráns-kormányba több olyan személyiség kerüljön be, akik Moszkva bizalmát élvezik.

A legújabb jelentések szerint Moszkva megismételte a jugoszláv emigráns kormányhoz intézett kérését, hogy tegye át székhelyét a Szovjetunióba.

**Buza-zsoltár**

Ma hallottam a legszebb muzsikát...  
Száz kéz a földre keresztevetve,  
Buzaszoltárt dalolt az anyaföld  
s az Isten ránk napszájjal nevetett...

A fényben izzott sok barna marok,  
s a mag pergeti, a buza drága vére  
s fent táncoltak kis felhőangyalok,  
a gépnek bugó, basszus-ütemére.

É hogy daloljon, lánycsok cívogatták,  
deli legények arannyal etették,  
a távolban egy csontpofa vigyorgott,  
s a buzaszemek csuful kinevették.

SERESTÉLY BELA

**Jelenes a Téli Segély-ből begyűlt összegek felhasználásáról.** (Bucuresti.)  
A társadalomsegélyező bizottság — mint a Rador jelenti — a Téli Segélyből az év folyamán a következő adományokat osztotta ki: élelmiszert kapott 40.376 személy 17.429.732 lej értékben, ruházati cikket, fehérneműt és lábbelit adtak 25.266 személynek 85.637.844 lej értékben, kiosztásra került 242 vagon tűzifa 7.260.399 lej értékben, világító köölaiből 548.490 személy részére 5.329.636 lej értékben; más cikket 24.194 személynek adtak 12.711.450 lej értékben. A beteg gyermekeknek 113.630 kilogramm rizst adtak s ezenkívül a karácsonyi és husvéti ünnepek alatt a bucaresti északi pályaudvaron átutazó katonák között 8000 szeretetsomagot osztottak ki, végül támogatta a társadalomsegélyező bizottság a sovejai és galbeni tüzkárosultakat is.

**Beiktatták hivatalába Arad új polgármesterét.** A városháza kis tanácstermében ünnepélyes külsőségek között iktatták be hivatalába dr. Lupus Octavian, Arad új polgármesterét, aki eddig az alpolgármesteri teendőket látta el. A beiktatási ünnepélyen dr. Ciupe Gheorghe közigazgatási vezérfelügyelő, dr. Radu Cornel gyermekkórházi főorvos, volt polgármester, a városi tanács tagjai, a főtisztviselők és számos előkelőség vett részt. Az ünnepélyes aktuson jobban szólalék fel, majd dr. Ciupe közigazgatási vezérfelügyelő dr. Lupus Octavian beiktatta polgármesteri tiszttségébe.

**Tarnaveni-Dicsőszenyártonban is van fehér kenyér.** (Saj. tud.) A város közlekedési szolgálata most léptette életbe az új kenyérrendszert. Mostantól kezdve a pékek egységes barna kenyéret, fehér kenyéret és kiflit készítenek. Az egységes kenyér kenyérjegy ellenében kapható, míg a fehér kenyér és kifli árusítását szabadná tették. A kifli ára darabonként 5 lej.

**Autóbuszforgalom Turda-Torda, Tarnaveni-Dicsőszenyárton és Medias-Medgyes között.** (Saj. tud.) A három város között az autóbuszforgalmat hosszabb szünet után ismét életbe léptették. Az autóbusz Tarnaveni-Dicsőszenyártonból Medias-Medgyes felé haladva Bazna-Báznafürdőt is érinti. Az autóbuszjárat a három város között naponként oda és vissza közlekedik.

**Aradi háztulajdonosok és lakók figyelmébe.** A légvédelmi zóna parancsnoksága felhívja az aradi háztulajdonosokat és lakókat, hogy haladéktalanul távolítsák el a kettős ablakokat, amelyeket raktárakban, vagy pincékben helyeznek el. Légiámadás esetén az ablakokat haladéktalanul ki kell nyitni. Mindazokat, akik a fenti utasításnak nem tesznek eleget, bíróság elé állítják.

**Meggyilkolt vadór.** A Timisoara-Temesvár város főszomszédságában lévő Vadászórévben meggyilkoltan találták Gatnay István vadort. Megállapítás nyert, hogy Gatnayt szolgálatajának teljesítése közben lőtték le; éppen az erdő járta, amikor közvetlen közelében eldőlt a gyilkos lövés. A golyó a szívet járta át és azonnal megölté. A hatóságok megindították a nyomozást és hír szerinti sikerült is a gyilkos nyomára jutni. A nyomozás adatai arra a következtetésre vezetnek, hogy a gyilkos voltaképpen egy nőre lesett, akiről tudta, hogy nagyobb pénzösszeget visz magával. Közben hirtelen felbukkant a vadór és a gyilkos reáemelte fegyverét, majd a halálos lövés után elmenekült.

Aug. 19, csütörtök  
Bóm. kat.: Lajos  
Protestáns: Huba  
Ort.: András



Napkelte: 5 óra  
Napny.: 19 ó 6 p  
A nappal hossza:  
14 óra és 8 perc.

A Déli Hírlap megjelenik minden nap a vasárnapok és ünnepek követő napok kivételével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdetőirodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

**— ELŐFIZETŐINKHEZ!** Felhívjuk hátralekös előfizetőinket, hogy tartózkodásukat a hó 20-ig rendezzék, mert különben a lap további küldését megszüntetjük. Ezt annál is inkább kénytelenek vagyunk megtenni, mert jelentkezett új előfizetőket, ugyanis csak korlátolt számban fogadhatunk el.

**— Prefektusi értekezlet Baj-Balazsfalván.** (Saj. tud.) Pop Iosif dr. Tarnavica-Kisküüllő megye prefektusának elnökletével Baj-Balazsfalván értekezlet volt, amelyen résztvettek a közigazgatás vezetői, az egészségügyi és állategészségügyi szolgálat főnökei, a mezőgazdasági, valamint a kereskedelmi és ipari kamarák elnökei, a pénzügyigazgatóság vezetője, a megye városainak polgármesterei, továbbá a rendőrség és csendőrség főnökei. Az egyes szolgálati főnökök részletes jelentést tettek a közigazgatás állapotairól, a bevonultak családjainak és a sebesültek hozzátartozóinak segélyezéséről, valamint a mezőgazdaság helyzetéről. A prefektus dicsőretről szolt az iskolai növénydekekről, akik nagy mennyiségű gyógynövényt gyűjtöttek.

**— Csak falvakba vigyék a gyermekket a bombázás elől!**

**— Koszorúmegváltás.** A Magyar Népközösség bányási tagozata elhunyt elnökének, Martzy Mihálynak, emlékeztetésére a diáksegély javára koszorúmegváltás címén Török Mátyásné a népközösségi irodában 100 lejt adományozott. — Ugyancsak a diáksegély javára Martzy Mihály emlékeztetésére koszorúmegváltás címén a Katolikus Női Misszió jőzsefvárosi szervezete 1000, dr. Wagner és neje 2000 lejt adományozott a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

**— Az aradi ellátásügyi hivatal közleménye.** Az aradi városi ellátásügyi hivatal felhívja az összes értermek, falatozók és korcsmák tulajdonosait, hogy aláírással és bélyegzővel ellátott nyilatkozatot nyújtsanak be havi fehér liszt-készleteikről. Az ellátásügyi hivatal figyelemzeti az érdekelteket, hogy csak is engedély és számla alapján vásárolt fehér lisztet használhatnak, ellenkező esetben büntetésben részesülnek. A liszt fogyasztást az illetékes szervek havonta ellenőrzik.

**— Színét változtató virág.** A mexikói őserdőkben a természetudósok egy eddig ismeretlen virágot fedeztek fel, amely naponta többször változtatja a színét. Reggel hófehér, de délelőtt 10 óra körül rózsaszínű, délen sötét narancssárga és délután már kék foltok mutatkoznak rajta, estére pedig a virág már mély sötétkék. Ezt a színt megtartja reggelig, hogy aztán napkeltekor újból fehérre változzék. A tudósok a sokszínű virágot kaméleonvirágnak nevezték el.

**— Az ingatlanok és lakrészek bérletké utáni illetékek fizetése.** Aradváros vezetősége nemrég új illeléteket állapított meg, amelyek az ingatlanok és a lakrészek bérletké utáni fizetendők. Az ingatlanok bérletké utáni illelék a háztulajdonost, míg a lakrészek utáni illelék a lakások bérlőit terheli. Az illelékek fizetésével kapcsolatos felvilágosítások az aradi háztulajdonosok szövetségének titkárságánál szerezhetőek be a hivatalos órák alatt.

**— Vallásos ünnepély.** A timisoara-i-temesvári gyárvárosi Katolikus Otthonban az ifjúság vallásos ünnepélyt rendezett, amelyre szépszámu közönség gyűlt össze. Az énekkar által előadott ósrégi vallásos énekek után Fodor József dr. meleg szavakkal emlékezett meg Pacha Ágoston dr. megyés püspök ötven éves papi jubileumáról és ez alkalommal a katolikus ifjúság hódolatát és jókívánságait juttatta kifejezésre. Azután következett a Zsuzsi című vallásos szindarab, amely drámai tartalmával és az előadás kiválóságával mély benyomást tett a hallgatóságra. Ugyancsak nagy tetszést váltott ki a Jókai Mór Szegény gazdagok című regényéből készült szindarab előadása is. A két színmű pompás előadásában a következő szereplők jeleskedtek: Lőrincz Olga, Viski László, Décsi László, Fazekas Paula, Makó Irén, Némedi Irén, Kalmár János, Vass Mária, Kiss Gábor, Gál Jenő, Bot Vilma, Nagy Magda, Soki Rózi, Jambrik Menyhért, Hun János és Blázi Mauzi. A rendezés és beajánító Rittinger Imre volt. Rittinger Imre művészetével szavaltta el Mécs László Édesanyám című költeményét, Décsi László pedig Várady Antalnak Tanu című versét. A délután valamennyi szereplője sok és megérdemelt tapsot kapott. A befolyt adományokat a Vörös Kereszt javára fordítják.

**— Robbanás két halottal.** A timisoara-temesvári szeszgyáran hatalmas robbanás történt. A gyár telepén levő gőzölő robbant fel, eddig még ismeretlen körülmények között. A robbanás ereje az épület tetőzárának egy részét is leszakította. A szerencsétlenség idején a gőzölő helyiségben két munkás tartózkodott. A kupalaku gőzölő tervjely robbanása következtében mind a két munkás életét veszítette. A robbanás és a kiömlő forró cefre okozta égési sebek folytán Brandusan Gheorghe 62 éves munkás 46 a helyszínen meghalt. Bulbas Liviu 46 éves munkás szintén igen súlyos égési sebeket szenvedett. Még életben volt, amikor megérkeztek a mentők, akik kórházba szállították, de a szerencsétlen ember rövidesen szintén meghalt. Mindkét munkás utáni-övényei lakos volt.

Szelepek, pattanások, májfoltok, mitesszerek, bőrküritések, ráncok eltűnnek a GÉNIUSZ-krém használata után. Az arcból üle, sima, tetszetős, fiatalos lesz. Géniusz-krém esteli, vagy nappali használata egy tégely 150 lej. Géniusz-puder 200 lej. Géniusz-szappan 100 lesz. — Főraktár:

**Dr. FÖLDES gyógyszerháza.**  
Arad. — A vidéki megrendeléseket postán utánvétellel küldik.

**— Fokozódó nehézségek előtt áll a svájci textilipar.** Zürichi jelentések szerint a svájci textilipar helyzete a behozatali viszonyok romlása miatt tovább rosszabbodott. Egy év óta szinte alig sikerült gyapotot importálni, de nem jobb a helyzet a gyapjubehozatal terén sem. Ilyen körülmények között a belföldi műrost és műselyemtermelésre fokozott feladatokat várnának, a külföldi nyersanyagok és segédanyagok beszerzése azonban itt is súlyos nehézségekbe ütközik.

**— A HAVI SZEMLE AUGUSZTUSI SZÁMA** az alábbi tartalommal jelent meg: Serestély Béla: Szivárvány (vers), Vița Zsigmond: Széchenyi hatásának hullámai az erdélyi szellemi életben (tanulmányrészlet), Kecs. Kés József: Nagypám kalapja, Brassai F. János: Hegyipatak (vers), Arató Andor: Cseke Boldizsár zöld cédulája, Fekete Lajos: Önfeladt perceim (vers), Kabós Eva: Látogatás (vers), Szabó Dénes: Virágos mező, Szilágyi J. Csaba: Végzetem vagy (vers), Fischer Aladár: Egy csipetnyi magyar nyelvtan, Horváth Jenő: A pillanat (vers), Puhala Sándor: Új könyvsorozatunk elé, Czilling Antal: Kodály Zoltán, Fekete György: A szövetkező diák, Kacsó Sándor: Képzőművészeink közönségükre, H. J.: Lapszemle, Kiss Béla: Művészetek figyelő. — A Havi Szemle megrendelhető Aradon, Brătianu utca 2-4 szám alatt lévő kiadóhivatalban. Előfizetési ára egy fél évre 300 lej.

**— Hallgass, egység, munka! Ezek a győzelem eszközei.**

**— Adományok.** A dr. Kakuk-csecesmögöcsödözö javára B. E. koszorúmegváltásként Varga A. halála alkalmából 1000, G. D. (Arad) 1000, az Erzsébet-otthon javára K. I. Szent Antal nevében 500, a Kardostelepi gyermekotthon javára B. E. 500, a fratellai-ujkisdai gyermekotthon javára B. E. 500, a magyar inasiskola javára D. I. 200 lejt adományozott a Déli Hírlap kiadóhivatala utján.

**„FURNICA-HANGYA“**  
timisoara-temesvári fogvasztási szövetkezet felkéri tagjait, fizessék be fizetési hátralékaikat. Beizetések a jőzsefvárosi fióküzletben, Dragalina-tér 9 és a gyárvárosi fióküzletben, Traian-tér 8. szám alatt végezhető. Ugyanott új üzletet is kinyitottunk koszónettel nyugtazza az igazgatóság.

**(\*) Halalozas.** Macacs Imre nyugdíjas tüzötör Aradon elhunyt. Temetése augusztus 18-án, szerdán délután fél 4 órakor megy végbe a Griviței-utca 31. szám alatti gyászházban. — Özevy Sebestyén Pálme augusztus 17-én elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a timisoara-i gyárvárosi buziási uti temetőben lévő Georgevici-kápolnában, ahol felravatolozták. Gyászolják fia Sebestyén János, pitjburgi műegyetemi tanár, Pál és László tisztviselők, menyei és unokái Pál, János, Lia és Puiu, valamint rokonsága.

**— Ügyeletes gyógyszerárak.** Augusztus 18. szerda: Arad: Butta (Avram Iancu-tér 12), Janka (Regele Ferdinand-ut 25). — Timisoara-Temesvár: Belváros: Irgalmasok (Sf. Ioan-utca 5), Gyárváros: Jahner Rudolf (Stefan cel Mare-utca 3), Erzsébetváros: Sarga (Porumbescu-utca 1), Jőzsefváros: Pildner-Steinburg (Dragalina-tér 15), Mehala: Chioreanu. — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalva: Bonomi.



**ELŐADÁS UTAN**  
— Képzeld, az a semmirekellő János hangosan horkolt az előadásom alatt!  
— Bizony, engem is mindig felriasztott, valahányszor elszenderedtem.

**GYORS VÁLTOZÁS**  
— Meg sem ismertem a feleséged. Uj ruhája van.  
— Nem a ruha új, hanem a feleségedem.

**ILYEN KÜLÖNBÖZŐK AZ ASSZONYOK**  
— Az én nagynénémnek gyönyörű aranyszőke haja volt és amikor a férje meghalt, egy éjszaka alaf megöszült.  
— Az semmi. En ismertem egy asszonyt, aki egész ősz volt, de néhány nappal férje halála után korom-fekete lett.

**URANIA filmszínház Arad** Kellemes hűvös terem. Tel.: 12-32  
Ma és mindennap: **Heinrich Georg, Olga Tschichowa**  
lélekrendítő drámai cselekményű filmje:  
**Egy élet gyötrődése**  
Híradó. (Andreas Schlütter) Előadások 3, 5, 7, 9

ERŐSE MIKLÓS:

## Ahol az arany terem

I.

Nyögve, dohogva lassít autónk a hirtelen lékayomás alatt. Aztán minden izében remegve áll, mintha nagyon elfáradt volna a folyton emelkedő uttól. Deva-Dévtől idáig 45 perces autót-utat hagytunk magunk mögött. Most itt állunk Certes-Csertés község felső határánál, az Erohegység legdélibb nyulványának lábánál, a „nagy kőnél.” Utválasztó sziklatömb a „nagy kő.” Tetején kereszt. Mintha csak azt jelképezné, hogy feljebb már nehezebb az élet, súlyosabb a sorsa. Kiszállunk. Innen gyalog kell megtenni a hét kilométeres utat Sacaramb-Nagy-ágig. ahol az arany terem.

Hirtelen meredekkel kezdődik a jó széles szekerút, de már az alján csodálkozom: Hogy tudnak ezen szekerrel közlekedni? ... Pedig a java még csak ezután következnek. Egymást követő, hullámszerű emelkedések olyan fárasztó meredeket alkotnak, amelyekben nem áll meg az utjavító kavics. Csak a víz sírára csiszolta

## sziklakupacok tengelytörő lépcsőzetei

Átellenítik s tessék nehézzé a járását. Később magyarázza meg utitársam, aki idevaló ember, hogy itt főként ökörfogatalt közlekednek. Annál gyakoribb a fanyergesítő és számar mint teher szállítók. Kétoldalt egyre sűrűsödő szederbókrok követnek. Tulrajtok szántóföldek. Sovány hegyi földek, de az emberi szorgalom itt-ott előerem még rajtuk egy-egy gabonaféjét. Annál dúsabbak a kaszálók és legelők. Finom, erős szénaital árad mindenfelől. Előttünk égre szökő csúcsok zárják el a kilátást.

— Ha a legközelebbit megkerüljük, — mondja utitársam — megérkezünk.

Persze, ez így nagyon vigan hangzik, de már feleuton úgy zihál a mellem, mint egy kisebb fújtató s kalapál, kalapál a szívem, mintha kikívánczolná a kristálytisza, könnyű levegőre...

Kis kőkereszt áll az út szélén. Ismét kereszt. Valami jótét-lélek ajándéka. Az utat szegélyező, összehányt kőkerítésből emelkedik ki s tövében jó pihenés és csöndes elmélkedés csitító öle vár. Jó itt megpihenni s a hegyvilágok gyakorlatában szinte kötelező is. Csak nagyon sürgős esetben mennek el megállás nélkül a félutat jelző kereszt mellett.

Tovább megyünk. Sose hittem volna, hogy már 750 méteres magasság ennyire elfáraszt. Igaz, hogy az egész út állanában emelkedik, alig van vízszintes része.

Kis patakcskáiban csurog arcomról a verejték a füledet melegeben s már nehezsé a szívem, hanem a halántékom is dobol. Ritmusára régelevesített verssel hangolódik össze a lelkem:

A szeges cipő feltörte a lábam,  
A hátizsákom feldörzsölte vállam.  
Eltörött: a botom, újra kellett vágni,  
Lélekzet nélkül sokszor meg-megállni.

Hullott a lelkem vére-verejtéke,  
De feljutottam! S megérte, megérte!

(Reményik: „Alpesi rózsá”).

„Megérte, megérte” — ismétlem a ritmust gondolatlanul — de én már alig bírom! Már kapkodok a levegőt, zihál a tüdőm s úgy pattog a halántékom, mint a rossz rádió viharos időben! — Hirtelen öles derékszőgbe fordul a felső szakaszán szinte elviselhetetlen meredek út s a kereszt megoldást hoz.

## Sok-sok apró kereszt

Egymás mellett. Temető. Mögötte már nem lehet messze a falu, Valóban, jobbról feltűnik az első ház. Egyszerű, falusi lakóhely. Előtte hatalmas diófa kínál jótékony tömött árnyékot s dicséri a gondos elődöket, akik egy kicsit talán az út várdőreire is gondoltak, amikor ide ültették megpihenőnk kisé. Ez már felszabadító pihenés: Fokozza a figyelmemet is. Tekintetem suhanva kutat végig az utca két oldalán. Keresem a bányahelyek megszokott képét: az „uniformis” házakat, de itt nyoma sincs effélének. A falu semmiben sem különbözik más hegyi falvaktól. Lefeljebb módosabbak, csinosabbak és tisztábbak a házak és



## A SZIKRA

Írta: HALLÓSY MÁRTA

— Hát nem?  
— Nem!

A leány elfordította a fejét, a férfi is félretorult, mintha a nap láttára.

Ott feküdtek egymás mellett elnyújtózodva a perzei homokba. Agnes játékosan szította át vékony ujjain az aranyló szemcséket.

— Milyen tisztának látszik, — szolt elnyújtva, hogy a zavarát ezzel is palástolja. — Pedig hányan taposnak bele egy ilyen forró furdónapon!

De a férfi nem felelt, nem is akarta a rosszkedvét titkolni. Mogorván rágyujtott és fektében fújta a füstöt az ég felé. Körülöttük mint végtelen csatamezon százával heverték a kánikula áldozatai. Izádvá, fujva és lihegve, de azért csak süttették magukat. Egy újabb szekta, a napimádók olajakkal pácolt, foszlóbőrű tábor. Alig néhányan lubickoltak a vízben felrisszító fickándozással.

Agnes olyan egyéül érezte magát közöltük, mintha egy idegen csillagról való volna. Nem védj senki és semmi... A parányi furdórúhája most egyszerre izzó szegyenkezéssel töltötte el, nem igaz, hogy ez a nagy levetkőzés csak az egészségért van. Nem védj a sorsa sem. Ki ő és miért mer fellázadni az ellen, amit az élete kínál? Egy kis gépiróleány, ki egész héten az akák félő görnyed és az az egy vasárnapi van. De csak mióta Tibor törődött vele és magával hozza.

Ó, hogy várta ezeket a kirándulások, amelyek a napot, az örömet, a fiataloságot jelentették a számára! Most meg forrak szólni, mert a férfi meeharagudott rá, amiért nem teljesítette a kívánságát. De ha nem tudja! Miért? Önálló, maga keresi a kenyerét, a szülei már rég meehaltak és nincs senkije, aki számadásra vonhatná!

Micsoda kényeskedés! — az előbb a férfi is ezt mondta elég kiméltlenül, hogy nincs semmi jobb, amire várhatna. De mégsem és százszor is nem, ő ezt nem így képzelte el, nem így akarja! Tibornak van állása, bármilyen szerény, neki is. Megélhetének kettesben tisztán, egyszerűen és boldogan.

Szemét elfutották a könnyek és behullottak a homok izzásába. Sirj oston és keserű megalázottsággal. Azt a kis otthont siratta, amit a férfi nem akart. Amiben annyit kellett volna küzdeni, de ami mégis félszék azoknak, akik a földre akarnak szállni az ilyen nyári napok parázsló forróságában. Tibornak azonban csak a felelőtlenség és gondatlan gyönyörűség kellene...

És ez? miért nem tudja neki megadni? Hiszen szereti!

Nem védte senki és semmi, a férfi cinkosává szegődött még a saját fiaja teste is. Csak egy parányi szikra, amit Isen ottott belé utraválónak; de ez erősebb volt víznél, napnál, közömbös jársafalomnál és még a szerelm hatalmánál is nagyobb...

Tibor aztán más leánynak kezdett udvarolni, aki nem volt sem szebb, sem jobb, sem gazdagabb, csak — mérhetetlenül ravaszabb! Félév sem telt bele és már megkapta, amit Agnes álmodott magának: a szerény kis otthont, a küzdelmes és mégis kívánt házasságot. Ő, ez keserves csapás volt. Miért ez a másik és miért nem ő? Ezt mivel érdemelte, ő mivel hibázta el?

Agnes ezekben a napokban nagyon szerencsétlen volt. Ahogy csak az egészen fiatalok tudnak kétségbeesni, úgy siratta saját magát: Mi vár rá? Egy poros iroda, lassú elszállítás, győző évedüllét. Ha valaki azt mondta volna neki: huszonegy éves vagy! — szívesen megharagszik. Talán már a halál gondolata is megfordult a fejében ezekben a napokban.

Nevetnem kell! Ha most befejezném ezt a történetet, milyen szép szomorujáték volna. Elhagyott szerelmes, reménytelen jövő, öngyilkosság a láthatáron... Csak hogy én minden évben lejárom nyaralni ebbe a kis városba és később is találkozzam Agnessel. Nem halt meg, sőt határozottan csinosabb, egészségesebb, mióta ezen a „reménytelen” ügyön túl van. Az irodájában nagyot haladt előre, olyan szerencsétlen volt, hogy egy öröme maradt az életben: szerencsére a munka. Nagyon sok jó könyvet olvasott, amióta „elhagyták”, de tudja Isten, mintha most még sokkal értékesebb lenne. Megtanulta, hogy egy butorozott szoba s lehet otthon, ha tulajdonosa nem menekül belőle a robotszerű szórakozásba. Egy-egy szép kézimunka, gondolatápoló virágcserep mennyi örömet okozhat!

Szépíti az otthont, „készül a vénlány-ságra” — amint ő mondja — de mostanában egy nagyon komoly, értékes ember keresi mind gyakrabban a társaságát.

Közben Tiborékról is épp eleget hallani. Tele vannak adóssággal, sokat veszteszenek, a férfi keserűségében iszik is. Valószínűleg olyan feleséget kapott, amilyen ő maga.

Azt hiszem, Agnes nem bánja meg soha, hogy egy forró nyári napon azt a kis szikrát el nem fojtotta magában.

## Újabb behívások

Horvátországban

Zágráb. Horvátországban augusztus 5-én rendkívüli katonai szolgálatra vonult be az 1917 és 1921 között született valamennyi fegyverbíró terfi. A horvát hadügyminisztérium most újabb behívási rendeletet bocsátott ki. Ennek értelmében az 1903—1916 évfolyamok augusztus 16-án és 25-én szintén rendkívüli katonai szolgálatra kötelesek bevonulni. Az eddig alkalmatlanoknak minősített férfiaknak újabb orvosi vizsgálatra kell jelentkezniük. Kivételt képeznek az állami közigazgatás (isztviselei) és a rendőrség emberei, valamint néhány hadi és életszükségleti üzem alkalmazottai.

— Mezik másora. Augusztus 18. szerda: Arad: Aro: „A vörös taverna” (Alida Vajfi), Corso: „Az utolsó küldetés” (Lars Hansen, Irma Christensen), Forum: „Abdebaran, a sivatag csillaga” (Gino Cervi, Éva Naltaghi, Elisa Copani), Urania: „Egy élet győztesé” (Heinrich Georg, Olga Tschecowa), — Timisoara-Temesvári: Apollo: „Alcazar” (Fosco Giachetti, Rafael Galvo), Capitol: „Az asszony és a bűn” (Viveca Lindfors, Gustav Diess), Corso: „A hódító” (Amedeo Nazzari, Conchita Montenegro), Thalia: „A jól örvény asszony” (Clara Calamai, Vittorio de Sica, Sergio Tofani).

## Rádió

AUGUSZTUS 20, PÉNTEK

BUCURESTI: 6.55 Hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek. 13. Roman—nemei bajtársi óra. 13.50 Hírek németül. 14. Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek szórakoztató műsora. 15.30 Szórakoztató zene. 15.40 Katonák üzenek. 16.40 Hírek oroszul. 17. Erdélyi és bánági zene. 18. Brebanu Liviu felolvasása. 18.15 Massenet-zene. 19. Hírek németül. 19.15 Klasszikus zene. 19.25 Jogi tanácsadó. 19.45 Hírek. 20. Opera előadás. 22.05 Hírek, sport. 22.25 Könnyű zene.

RADIO MOLDOVA: 12. Roman—árkok és énekek. 12.30 Sebesültek orája. 13.30 Hírek. 13.45 Könnyű zene. 19.15 Karék. 19.35 Mozart-zene. 20.15 Hangverseny. 21. Hírek.

BUDAPEST I: 8.30 Közvetítés 11 Operazenekar. 12.10 Zene. 13.10 Rádiózetek. 13.45 Hírek. 14. Hanglémez. 14.25 Muzsikáló tájak. 15. Közvetítés. 16.30 Hírek magyarul, rémetül, románul, szlovákul, ruszinul, szerbül. 17. Dalok. 17.25 Előadás. 17.45 Énekek. 18.10 Előadás. 18.30 Liszt-szimfónia. 18.50 Hírek. 19. Versek. 20. Operatársulatok. 21. Hangkének a sportról. 21.30 Indulók. 21.40 Hírek. 22.10 Zenekar. 23.45 Hírek.

BUDAPEST II: 11. Közvetítés. 16. Mésék muzsikája. 17. Előadás. 17.20 Vonósnégyes. 18.30 Orgona. 19. Előadás. 19.20 Hegedű. 19.40 Versek. 20.10 Beethoven-szimfónia. 21.30 Hírek.

belsősegek. Megtudom az okát is. Az itt dolgozó bányászok nagyrésze nem lakik Sacaramb-Nagyágon. Körülfekvő falvak lakói. Csak szombatig szombatig tartózkodnak a faluban, mint az őslakók bérlői. Vasárnap ki-ki hazamegy a maga fészkeire, családjához.

Egyszerre pillantom meg a falu három dombon épült három templomát. Szembe, kiugró magas ormok tetején a görög keleti és görög katolikus, baloldalt közvetlen közelben a római katolikus. Tiszta időben messze tüdőkölnek a hegyekről. Deváról is jól látni őket. A római katolikus templom fölött, az északi oldalon, alacsonyabb domb tetején, a „Kis Kálvárián” s távolabb a község déli oldalán szemben a templommal, magas dombtetőn a „Nagy Kálvárián” egy-egy tölgyfából ácsolt egyszerű kereszt. Keresztjáró napokon idezarándokolnak az ajtókat római katolikus hívek. De a kiránduló turisták is szívesen felkiszárnak a két Kálváriára. Gyönyörű kilátás nyílik innen délfelé, a Maros síkjára. Még az itt gyógyulást kereső betegek is felkeresik a Kálvá-

riákat. Mert vannak itt betegek is. Emberek,

## ak'k nem aranyat keresnek,

hanem az arannyal is értékesebb egészséget. Magaslati fekvésénél fogva ugyanis a szivbetegségek bizonyos fajtáinál orvosilag ajánlott klimatikus gyógyhely. A község háza 7—800 méter magasságban fekszenek, de a katolikus templom mögötti „Hajtó”-csúcs 1000 méter magas. Ugyanígy csúcsok emelkednek a két román templom mögött is. Igazán érthetetlen, hogy ezeken a csúcsokon még nem épült szakszerű vezetés alatt álló üdülő-telep. Előnyös fekvését, vasuti közelségét és kitűnő száraz klímáját tekintve, mindenképp üdvös volna egy ilyen telep létesítése.

Főlkapaszkodom a templomhoz vezető kanyarokon s pár perc múlva a hatalmas, hatszögös plébánia egyik kicsi szobájában beszélgetünk Bors Balázs plébáussal. Tőle kapom az első hiteles adatokat a községről a templomról és a plébániáról. Ezek szerint a község a XVIII. század második

felében,

az első bányafejtések után települt. A templomot 1877-ben építették. Ma 164 lelket számlál a katolikus gyülekezet. Legnagyobb részük őslakó. Nyugdíjas vagy özvegy s ezért — bármennyire ellentmondásnak tetszik — életük még fárasztóbb mint a tányászoké, mert nem kapnak „konzumot.” Mindent a távoli „gazdag és boldog” völgylakóktól kell megszerezniük. Igen szerény anyagi viszonyok között de higgadt, józan életet élnek, amit megkönynyit az az eléggé fel nem becslhető tény, hogy a faluban egyetlen kocsmá sincs. Bár fizikai életük szűkre korlátozódik a hegyek között, szellemi életük színvonala emellett ért szívesen áldoznak. Többen rendes előfizetői a Déli Hírlapnak. Néhány család az Erdélyi Gazdát is iratja. Ahogy az élézem a szembenálló fiatal plébánost, lelkes akaratlanul meghajta az elismerés zászlaját az egyházi központ munkája előtt, amely ezt az erőfő duzzadó, csiki székely papot küldötte erre a helyre.

**Apróhirdetések**

**ELSŐRENDŰ** Singer, sülyesztett varrógépet veszek. Arad, Bratianu-utca 19 sz., 7. ajtó. (1591)

**JÓ HAZBÓL** való fiut tanulónak alkalmazok. Manea Irividatvizlet, Arad. (1593)

**KIFOGÁSTALAN** szobaleányt felfogadok szeptember elsejére. Szentgyörgyi, Arad, Carol-körút 8. (1594)

**TRICOTEX**. Ki vállalná díjazás mellett a tanítást tricotex szövőgépen. Cim Reclama-nál. Arad, Eminescu-u. 4. (1596)

**EZÜSTRÓKA** jó állapotban eladó. Arad, Sincal-utca 12. (1597)

**NAGYJÖVEDELMŰ** vállalat 1.500.000 lej fel társat keres. Ajánlatokat „Tőke bizosítva” jellegre Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (1598)

**MNDENES** főzőnőt. rendeletnek megfelelő, 2 személyhez felfogadok szeptember 1-re. Kornis Zsigmond, Arad, Cicio Pop-utca 8. (1599)

**KÉREM AZON ÓRÁST**, kinél F. S. monogrammal ellátott kettősfedelű aranyóra javítás végett van, haladéktalanul Arad, Moise Nicoara 10 szám. 6. ajtó értesíteni. (1600)

**2 DIAKOT** teljes ellátásra vállal keresztény, magyar uricsalád. Várnay, Arad, Mihai Viteazul-tér 10. sz., első em. (1601)

**HADMENTES** gazdasági ispán október 1-re ispáni vagy gazdai állást keres, önálló vezetésre is. A gyümölcs- vagy konyhakertészet is vállalja. Cim: Erdélyi Gazda aradi felügyelőség. Arad, Iosif Vulcan-utca 12 szám. (1602)

**RAKTÁR** kiadó, butor vagy áru részére. Arad, Horia-utca 10. (1603)

**HÁZMESTERPÁRT** lehetőleg szereléshez értő férfit vagy kőművest alkalmazok. Jelenkezni d. u. 5-6-ig. Arad, Marasesti-utca 4. (1604)

**ELADÓ** 26-os gyermekbakancs és magascipő. Megtekinthető d. e. 8-1-ig. Arad, 29 Decembrie-utca 10. (1605)

**SZALAGSZÖVŐMESTERT** alkalmaz „Fer-moar” Arad, Penes Curcanul-u. 14. (1606)

**BOY-VALLALAT** alkalmaz azonnalra kifizető, komolyabb embert. (Kerékpárral rendelkezők előnyben.) Ugyanott nyugdíjas vasutast keresnek szabadjeggyel, vagy 75% kedvezménnyel, aki a cég érdekében utazzik. Doctor Vasile, Arad, Alexandru-utca 5. (Firma Graul.) (1607)

**GHIOROCAN**, kis haranghegyen, körülbelül 800 négyszögöl, természetben lévő szőlő eladó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1608)

**KÜLÖNBEJARATU** butorozott szobát, lehetőleg Episcopiei-utca vagy tüzoltólakai-nya felé keresek. Cimeket „Délután” jellegre Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (1609)

**MEGBIZHATÓ** mindenest vagy főzőnőt, becsületest, alkalmaz azonnal úr. Aldesiu, Arad, Regina Maria-körút 18. (1610)

**VESZÜNK** megbizásból ebédlőket, hálokat, nappali szobákat, rekamiét, asztalokat, székeket. Comisio bizományi üzlet, Arad, Dacia-kávéház mellett. (1611)

**MAGANOS** plébános házvezetőnőt keres vidékre. Érdeklődni: Popa Gheorghe-utca 6, Arad. (1612)

**ELSŐSÓZTÁLYU** nagymunkást alkalmaz Rendy szabó. Arad. (1613)

**ÍRÓASZTALOKAT**, üzleti állványokat, Wertheim-pénzszekrényt veszünk sürgősen, megbizásból. Comisio-üzlet, Arad, Dacia-kávéház mellett. (1614)

**ELADÓ** gyermek-sportkocsi és keresek gyermekágy. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1615)

**SZÜRKE**, indiai (Breitschwanz) bunda, átmeneti tiszta gyapju kabát, 15-16 éves fiú részére eladó. Arad, C. Hodos-utca 10. (1617)

**CORSO-MOZI** Előadások 3, 5, 7, 9 óra TELEFON: 38-95

**Amedeo Nazari és Concetta Montenegro:**  
**A hóditó** Főszereplői „a regényhős” csodásan meglevevődő alakjai remek filmünkben.

**ERŐS** tömör gyümölcsprés eladó. Megtekinthető Matekovits Lászlónál, Arad, Blauduziei-utca 11 szám. (1618)

**EGYLOVAS** könnyű társzekeret egylovas hámmal vennék. Cim: Coop. Furnica, Arad. Távbesszélő 14-65. (1619)

**MEGBIZHATÓ** minden szobaleányt 2 személyhez alkalmazok. Arad, Metianu-utca 15, rövidáruüzlet. (1620)

**1x2.10 METERES** tömör ajtó ácsokkal 15 cm-es falba, fehérre festve új állapotban, valamint gyémek-járóka eladó. Arad, Ghiocelior-utca 33. (1528)

**FÜRDŐBERENDEZÉS**. jékszékény, borús sörkimerő-asztal, mákdaráló, tizedesmérleg, villanycsillár eladó. Kocsikné, Arad, Tampa-utca 3, Szerbtemplomnál. (206)

**MNDENEST**, kifogástalanul főzőt, esetleg bejárónő is lehet, jó felétessel azonnalra felfogadnak. Timișoara V., Berthelot-körút 8. 4. ajtó. (6402)

**KORSZERŰ**, rózsaszínű, fehér gumikkal felszerelt sportkocsi eladó. Timișoara III., Lidia-u. 29. (6407)

**SPORTKOCSI**, korszerű, krémszínű és sportkocsi, valamint mély kocsi eladó. Timișoara II., Matasarilor-u. 36. (6394)

**EGYES** butor darabok, továbbá régi paplan eladó. Timișoara II., Mireca cel Mare-sor 10. Strand mellett. (6391)

**KÜLÖNBEJARATU** butorozott szoba, fürdőszoba-használattal, két személy részére, lehet teljes ellátással is, azonnal kiadó. Timișoara III., Doamna Balasa-u. 18. (6409)

**A R O KERT ARAD** Tel. 24 45

**Holnap** az évad legérlekesebb filmje a bájos: **Laura Solari**-val

**G. P. U.**

Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor a kertben. Vasárnap déle 6-t 11 20-kor **matiné**.

Ma utolára **ALIDA VALLI**-val **A vörös taverna**

**MOTORKERÉKPÁR**, 350 köbcentiméteres eladó. Arad, Marasesti-utca 43. (1615)

**KISEBB** fűszerállvány, 25 darab fiókkal, 2 méter és 3 darab káposztás nagy dészla olcsón eladó. Timișoara II., Gloriei-utca 15. (6390)

**BAKANCS**, 43-as, erős, kifogástalan állapotú (Juchten) eladó. Timișoara V., Cișcanu-19. Hamburger. (6387)

**KERESEK** azonnalra minden bejárónőt. Cim: Timișoara IV., I. C. Bratianu-u. 24, I. em., 22. (6423)

**ELADÓ** új diófurniós hálószoba és 2 rekamié. Timișoara III., Medea-u. 2, Rapid sportpályánál. (6388)

**NŐ** FODRÁSZ-szalon berendezése eladó. Ugyanott bordószelvény gyapjipaplan eladó. Timișoara I., Mocieni-u. 6. (6406)

**KITŰNŐHANGU** jeles (márkás) hegedű és hétlágy nehéz bronzcsillár eladó. Timișoara III., Eneas-u. 31, alsó csengő. Az 5-ös villamos mentén. Megtekinthető: 12-2 között. (6405)

**1-3-as SZAMU** Wertheim-pénzszekrény eladó. Timișoara, Victoria szálloda. (6403)

**FORUM-MOZI, ARAD** Távbesszélő 2-10 Előadások 3, 5, 7 és 9 óra

Ma bemutató. Egy exotikus vidéken lepergő, bájos szerelmi történet

**ALDEBARAN, A SIVATAG CSILLAGA**

Gino Cervi, Eva Maltagliati, Elisa Cegani. 75. sz. híradó.

**ELADOK** 18 kötetes, teljes, 1897-es kiadású, kifogástalan állapotban lévő művészeti disztribúciós Pallas nagy lexikont. Érdeklődők a következő címre írjanak: Anghel Didu, Mediaș, Roth-u. 8. (4277)

**VASESZTERGAPADOT** 1200 mm, csustávolságú, jó állapotban lévő, vennének. Cim a timișoara kiadói hivatalban. (4286)

**ELADÓ** lakkozott, fehér ágy, divány matraccal, éjjeli szekrényvel, kitűnő és szavatoltan tiszta állapotban. Timișoara II., Titu Maiorescu-u. 22/a. A ház mesternél. (6410)

**GYÖNYÖRŰ** kanadai ezüsttróka, valamint keveset használt női ruhák eladók. Timișoara, Eugen de Savoya-u. 9. Szívességéből megtekinthető Lyon-nál. (6404)

**EGYEDŰLÁLLÓ** urinő keres 1-2-szobás, korszerű lakást vagy lakrészt. Ajánlatokat „Házbér biztosítva” jellegre a timișoara kiadói hivatalba kér. (6399)

**HOHNER-gyártmányu** akkordeont, 48 basszusot, vennék. Timișoara IV., Berthelot-körút 8. 4. ajtó. Távbesszélő 40-51. (6401)

**CORSO-MOZI, Arad** TELEFON 23-64 Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor

Ma. A filmgyártás remekműve, az idény legizgalmasabb repülőfilmje, a linn-erosz háború szépséges epizódja

**Az utolsó küldetés**

Lars Hansen, Irma Christensen csodás alakításával.

**KELEMEN IRMA** új címe: Timișoara I., Lonovici-u. 1, IV. em., (Lift), ahol molyrágott, kiégett, beszakadt ruhát műstoppalással további használatra szakszerűen beszöveheti. (6393)

**ÖNÁLLÓ** tekeréscső-segédet keresek. Cim: Cozac Mihai, Timișoara IV., I. C. Bratianu-u. 16. (6400)

**50-EVEN** felül nő keres minden szakszaki állást. Timișoara II., Matasarilor-utca 11. (6398)

**EGYEDŰLÁLLÓ** NŐ üres szobát keres szeptember elsejére. Timișoara III., Izvorului-1, 6, a ház mesternél. (6417)

**SINGER-varrógép**, hosszuhajós, olcsón eladó. Timișoara III., Martirul Popescu-utca 5, földszint, balra, 9. (6418)

**KERESEK** idősebb egyedülálló gyermek-kisasszonyt. Jelenkezés minden nap d. e. 8-10-ig, délután 4-7-ig. Timișoara I., Lonovici-u. 5, II. em., 9. (6415)

**ELADÓ** állomásokat jól elkülönítő (szelektív) rádió, 4+1, és Singer-varrógép (csónakos). Timișoara III., Brancoveanu-u. 80. (6414)

**PADLÁSRÓL** való holmik olcsón eladók. Timișoara II., Stefan cel Mare-1, 39, a ház mesternél. (6413)

**KISEBB** iskolásgyermeket teljes ellátásra vállalkoz. Timișoara II., Barbu Delavrancea-u. 18, 3. ajtó. (6310)

**BEJARONOT** keresek minden másodnapra. Timișoara I., Lonovici-u. 5, II. em., 11. (6310)

**VEGYES** üzlet berendezéssel, áruval és lakással betegség miatt eladó. Timișoara II., Gloriei-u. 15. (6389)

**2-3 PENZSEKRENYT** vennének. Timișoara IV., Dimitrie Sturdza-u. 37, 10. ajtó. (6412)

**ELADÓ** gyermek részére való vaságy. Timișoara III., Corbului-u. 5/a. (A sarkon be kell fordulni.) (6411)

A közismert irodaképző

**„ENGELMANN”**

gyors- és gépíró iskolája naponta van nyitva. A tanítás szeptember elején kezdődik. Cim: Timișoara IV., Bonaza u. 4. (Külli tér).

**VENNEK** divatos, vas, kerti butorzatot, kifogástalan állapotú és két fehér pulit. Timișoara IV., Emanuel Gojdu-u. 7, 2. ajtó. (6408)

**GYERMEKKOCSI**, majdnem új, redőnyös, világos, fehér gumikkal, valamint korszerű sportkocsi eladó. Timișoara IV., Fröbi-u. 36, II. em., 25. (4285)

**VILLANY** harisnyaszemfeszítő-géppel kifogástalanul dolgozó fiatal nőt keresek állandó munkára, vagy pedig egy hónapi nyaralásra, betáptás végett szívesen látom. Ajánlatokat Elekes-hirlapiroda, Brașov, címre kérek. (4284)

**FEHÉR**, festett szobabutor rekamiéval eladó. Esetleg darabonként is. Érdeklődni 12-4-ig. Timișoara, Milano-u. 14, 3. ajtó. Az udvarban. (6421)

**SZEP** gyermek-sportkocsi és Trikorord-kötőgép eladó. Használatára megtanítjuk és munkára ellátjuk. Timișoara IV., Pop de Basesti-u. 25. (6416)

**IRODAHELYISÉG**, 2 szoba, folyóvízzel, I. emelet, 2 percnnyire a színháztól, azonnal kiadó. Felvilágosítást szívességből: Vetro, Bulv. Regele Mihai 4, II. em., távbesszélő 50-33. (6249)

**CUKRASZTANULOT** felfogad Dóczy Dezső. Timișoara IV., Dragalina-tér 6. (6344)

**TELJESEN** különbejaratu szobát keres gyáros. Ajánlatokat „Gyáros” jellegre a timișoara kiadói kár. (6419)

**VILLAMOS** közelében a Belvároshoz közel fekvő butorozott szobát keres fürdőszoba-használattal értelmiségi foglalkozású ur. Cimeket a timișoara kiadói hivatalba kér „Belvároshoz közel” jellegre. (5307)

**ELADÓ** új családi ház, 3 szoba, fürdőszoba, villamos mellett, 3 millió lejért. Casagent, Timișoara, II., Joffre-u. 7. Távbesszélő 43-59. (6384)

**SIBIU-I** vendéglős keres azonnali belépésre jömegejelenésű kiszolgáló leányokat. Jelenkezhetnek a timișoara „Victoria” szálloda portásánál, szerdán és csütörtökön délután 4 és 6 óra között. Jó fizetést kapnak. (6507)

**A DÉLI HIRLAP** timișoara kiadói hivatala Freidorfra keres lapkézbesítőt.

**DIAKOT**, alsóst, teljes ellátásra vállal keresztény, magyar szülőhelyettes uricsalád. Timișoara, III., Spl. Tudor Vladimirescu 7, első emelet. (6434)

**GYERMEKSPORTKOCSI**, korszerű, világoskék, jó állapotban eladó. Regula, Timișoara, III., Str. Popa Anca 3. (6473)

**FA-SZOBRASZOKAT**, fa-esztergályost és csiszoló-munkást magas órabérral felfogad Maticz szobrász, Timișoara, III., Sft. Pavel-tér 5. (6358)

**BUTOROZOTT** szoba, konyha- és fürdőszoba-használattal 2 személynek kiadó. Timișoara, IV., I. Vacarescu-u. 10, 6. ajtó. (6356)

**MŰVELT NŐ**, 3-éves gyermekkel állást keres egyedülálló személynél. Vidékre is megy. Kramer József, Timișoara IV., Gojdu-u. 9. (6352)